

קובץ

האור לחיים

שנה שלישית

מאמרים ושיחות

מרב ראש הישיבה

הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת תזריע-מצורע תש"פ

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	דלקת נרות	י-ם
20:42	19:51	18:59	י-ם
20:39	19:49	18:57	ת"א
20:42	19:51	18:59	חיפה
20:39	19:49	18:58	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 18:39

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455 (הזמנה טלפונית)

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000 (שלוחה 9)
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:
orhachaim4@gmail.com
או בטלפון: **02-5000455**
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת תזריע-מצורע תש"פ

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אהריך" - חומש ויקרא

- 1 אותות הנשלחים מלמעלה
- פניני אור החיים הקדוש:
- 4 כדי שתעבור עליו שבת
- פרשה למעשה:
- 5 בן אדם לחברו ובן אדם ללשונו
- 6 הכהן שבדורנו
- 12 נגע הצרעת - מידה כנגד מידה
- 13 תורת המצורע
- 15 כוחה של אחדות ישראל
- 18 מי רוצה לקנות סם חיים?

אותות הנשלחים מלמעלה

מטרתו לעורר את האדם שיתבונן במעשיו ויחקור בנבכי נפשו אלו דברים עליו לתקן, שבגללם בא עליו היזק זה או אחר.

וכבר הורונו רבותינו על הפסוק בפרשת חוקת (במדבר כא, כו), "על פן

לאמרו המושלים

באו חשבון" -

ודרשו (בבא בתרא עח

ע"ב): "המושלים -

אלו המושלים

ביצדם; 'בואו

חשבון' - בואו

ונחשב חשבוננו של

עולם, הפסד מצוה

כנגד שכרה, ושכר

עבירה כנגד

הפסדה".

כך היו הצדיקים במשך כל הדורות, שמים לב ובודקים כל פרט ופרט מהמאורעות העוברים עליהם, אך אדם שאינו מתבונן מה נעשה עימו, באות עליו כל מיני צרות, ה' ירחם.

זאת תהיה תורת המצרע פיוס טהרתו והובא אל הפהן (יד, ב)

בפרשתנו מתארת התורה מיני נגע צרעת וסימנים בעור האדם - בצבע צהוב, לבן, ירוק ואדום - על פיהם מחליט הכהן להסגיר את המצורע ולטהרו או לטמאו.

ובדרך רמז יש

לבאר, שסימנים

אלו הינם כתמרור

אזהרה לאדם,

שיעצור ויעשה

חשבון נפש על

מעשיו - הצבעים

הללו מהווים

כרמזורים שמורים

לאדם את הדרך;

אשר ילך בה,

והמעשה אשר יעשה (מושאל שמות יח, כ).

עיקר שימת הלב וכוונת האדם צריכה להיות בדבר אחד:

לדעת ולהבין שאין דבר שבא משמים בלא סיבה, כל מאורע שמגיע משמים

מדוע אצלנו ה'חיישן'

לא תמיד עובד? משום

שאיננו משתמשים

בשכל הישר שה' נתן

לנו

ממנו את המסר הרוחני, כפי שאנו רואים אצל גדולי ישראל.

מדוע אצלנו ה'חיישן' לא תמיד עובד? משום שאיננו משתמשים בשכל הישר שה' נתן לנו, כפי שכבר אמר החכם מכל אדם (קהלת ז, כט): "אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹקִים אֶת הָאָדָם יִשָּׂר וְהָמָה בְּקִשּׁוֹ חֲשִׁבְנוֹת רַבִּים". הקב"ה ברא אותנו מלכתחילה עם ישרות השכל אבל אנחנו מתחכמים ומחשבים על פי נטיותינו ותאוותינו, ופעמים רבות הרגש גובר על השכל הישר.

תפקידנו להתבונן במתרחש ללא נגיעות, ולהסיק את המסקנה הנכונה. אצל משה רבנו רואים, שבהיותו בבית פרעה יצא אל אחיו "וַיֵּרָא בְּסִבְלָתָם" (שמות ב, יא). נשאלת השאלה: מדוע ציין הכתוב כי משה ראה בסבלותם - הרי כל מי שעבר שם יכול היה לראות בקלות את סבלם של בני ישראל? התשובה כתובה בדברי רש"י: "נתן עיניו וליבו להיות מיצר עליהם". משה רבנו התבונן בסבלם ולקח אל ליבו את המסר: זה קשור גם אלי, לא לחינם הקב"ה סובב שאראה זאת! אלה הם

כל אדם צריך לערוך השבון נפש על הדברים הקורים לו.

אם, למשל, היה צריך לעלות על אוטובוס בשעה פלונית ולפתע הקדים האוטובוס והוצרך לחכות לאוטובוס הבא - זהו סימן שה' יתברך מורה ומאותת לו שעליו לשים לב על מעשיו...

וכן אם קרה, חלילה, לאדם היזק או הפסד, עליו להתבונן מדוע אירע דבר זה, שהרי ללא צל של ספק הקב"ה לא עביד דינא בלא דינא (ברכות ה"ב), "א- ל אַמוּנָה וְאֵין עוֹל צְדִיק וַיִּשָּׂר הוּא" (דברים לב, ד), הקב"ה שופט בצדק וכל מעשיו מדוקדקים, ולכן צריך כל אדם לשים לב ולהתבונן במעשיו ובמאורעות חייו.

מי שמתרגל להתבונן בכל מעשה ברובד העמוק שלו: "מה זה אומר לי?" - ילמד להבין מדוע הקרה ה' לידו את מה שאירע.

חשוב לדעת שהקב"ה ברא ככל אדם 'חיישן' משוכלל, היודע לזהות בכל עניין את הנקודה הפנימית ולהבין

ומעביר מידע מדויק על מה שגילה.
 לעומת זאת, ישנם מכ"מים פשוטים
 בהרבה, שיכולת הקליטה שלהם
 קצרה ומוגבלת, והם מבחינים רק
 בעצמים קרובים.

כך גם בין אדם לאדם ישנו הבדל
 ברגישות שבה קולט הוא את מצוקת
 השני, והדבר תלוי בהתבוננות שלנו
 ובאכפתיות שלנו מהזולת.

נלמד ממשה רבנו לתת עינינו -
 להתבונן, וליבנו - לומר 'זה קשור אלי,
 יש לי כאן מסר משמים' ונשמור על
 ה'חיישן' החשוב שלנו על ידי שנהיה
 מאלו המושלים ביצרם ומחשבים
 חשבוננו של עולם...

אחיי ואני מיצר עימהם!

כאן התגלה ה'חיישן' המיוחד במלוא
 תפארתו. משה גילה רגישות מיוחדת
 למצבם של אחיו ולכן זכה להיות
 מנהיג רחום לעמו.

כאמור, האפשרות הזו לחוש ולהבין
 קיימת אצל כולנו. מי שמשכיל לשמור
 את הרגישות הזו, מובל על ידי נשמתו
 ומסוגל להרגיש את הצורך העמוק
 והאמיתי של הזולת.

משל למה הדבר דומה:

למכ"ם משוכלל המשמש את הצבא
 לזיהוי מטוסי אויב. החיישנים שבו
 רגישים לכל תנועה, אפילו רחוקה
 מאוד, ומיד הוא מעבד את הנתונים

כדי שתעבור עליו שבת

ונראה כי כוח האמור בדבריהם הוא מה שאמר בזוהר (תוריע מד. אמור צא): שהוא כדי שיעבור עליו שבת ותגיעהו נפש החיונית הנשפעת בעולם ביום השבת כידוע, ואז יהיה בן קיימא, והוא שאמרו ז"ל כוח החיוני, ותמצא שאמרו ז"ל (בראשית רבה פ"ו) שקודם שבא שבת היה העולם רופף ורועד כיון שבא שבת נתחזק ונח ע"כ. והוא מה שאמרו כדי שיהיה בו כוח".

הקב"ה ציוה להמתין לשבת קודש, שאז מקבל הרך הנוול את הנשמה היתירה ויש בו את החוזק הרוחני שיוכל לקלוט את הנפש היתירה המתווספת בו בקיום מצות המילה.

וביום השמיני ימול פֶּשֶׁר עֶרְלָתוֹ (ויקרא יב, ג).

בטעם הדבר שניתנה מצות המילה דווקא ביום השמיני, כותב ה"אור החיים" הקדוש כמה הסברים, באחד מהסבריו כתב:

"ורז"ל אמרו (מדרש דברים רבה תצא פ"ו): למה התינוק נימול לח' ? שקנה ה' רחמים עליו עד שיהיה בו כוחו, וכשם שרחמיו על האדם כך רחמיו על הבהמה שנאמר (אמור כב' כז) זמיום השמיני והלאה ירצה עכ"ל.

וצריך לדעת מי גילה סוד זה כי בח' ימים יהיה בו כוח - לא פחות ולא יותר?

בן אדם לחברו וכן אדם ללשונו

ומצוות, שאינו בודק קטניות, פירות וירקות מתולעים וחרקים העלולים להימצא בהם. כל ילד יודע לחפש חותמת כשרות על אריזות המאכלים, ואף החומרות בתחום זה רבות ומצויות, ברוך ה'.

לעומת זאת, בעניין שמירת הלשון - רבים הם המכשלות רח"ל, וכפי שאמר רבי ישראל סלנטר זצ"ל: אדם בודק היטב כל דבר הנכנס לפיו, אך שוכח לבדוק מה שיוצא מפיו...

נורא נוראות! אדם נוהר שלא לבלוע תולעת קטנה חלילה, אך מסוגל הוא לבלוע בן אדם! איש את רעהו חיים בלעו - על ידי לשון הרע ורכילות.

לכן נסמך עניין הצרעת לעניין המאכלות האסורים: להזכיר לאדם לבדוק את אשר הוא מוציא מפיו כשם שהוא בודק את אשר הוא מכניס לפיו, וביניהם הוזכרה היולדת, כי שתי מצוות חשובות אלה - כשרות המאכלים ושמירת הלשון - סגולות הן להיפקד בבנים.

אִשָּׁה פִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר (ויקרא יב, ב).
מיד לאחר פירוט בעלי החיים הטמאים האסורים באכילה וההלכות הנוגעות לטומאתם, בסיום פרשת שמיני - פותחת פרשתנו ב"אִשָּׁה פִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה", ללמדנו כי הנהרה במאכלות אסורים, מזכה אותו הקב"ה בזרע של קיימא. זהירות בעניין כשרות המאכלים - סגולה היא להיפקד בבנים.

סגולה זו נלמדת, כאמור, מהסמיכות לעניין הקודם, וסגולה נוספת נלמדת מן הסמיכות לעניין הבא: "אָדָם פִּי יְהִי בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ סִפְחַת אוֹ בְּהֶרֶת וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לִנְגַע צָרַעַת" (ויקרא יג, ב). מה עניין יולדת לצרעת? שהנהרה בשמירת הלשון, אף הוא זוכה להיפקד בבנים.

והנה, בעניין מאכלות אסורים - נוהרים ישראל ונשמרים בכל מאודם. אין יהודי המקפיד על שמירת תורה

הכהן שבדורנו

הלשון", ואחר כך את הספר "חפץ חיים" על הלכות לשון הרע. רק לאחר מכן עמל על חיבורו הגדול - "משנה ברורה".

כך יצא, ששמו התפרסם בעולם כמי שחיבר את הספר "שמירת הלשון". בספר זה לא ניכרת גאונות מיוחדת של מחברו. יתכן שהמחבר חקר את הנושא לעומקו ואסף את כל המקורות הנוגעים לעניין, אך אין הוא מעיד על היותו גאון עולם בפסק ובהלכה, היודע להכריע בין גדולי עולם המתווכחים ביניהם מחלוקות גדולות, כמו בין הפרי מגדים לרבי יהונתן אייבשיץ או החכם צבי.

גאונות כזו ניכרת בספרי הלכה. שם צריך זרוע עם גבורה. מוכרח שיהיה למחבר ידע נרחב בעומק הש"ס ובעומק הראשונים.

באחד הימים הגיע ה"חפץ חיים" ללובלין למכור את ספרי ה"משנה ברורה". באותם ימים ישב על כסא הרבנות שם רבי הלל ליבשיץ זצ"ל,

נָגַע צָרְעַת פִּי תַהֲיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן (ויקרא יג, ט).

בכל דור ודור יש את ה'כהן' של הדור. בדור הקודם היה לנו את רבי ישראל מאיר הכהן זצ"ל מראדין - מחבר ספרי "חפץ חיים ו"שמירת הלשון" [ספרים העוסקים בענייני שמירת הלשון, אשר הלימוד בהם מזכך את האדם].

ה"חפץ חיים" האיר את העולם בספריו הנפלאים, שלא היה כדוגמתם מעולם. איש לא זכה להוציא ספר מיוחד בהלכות חמורות אלו של שמירת הלשון.

וכאן רומזת לנו התורה הקדושה: אם רצונך להיות טהור, עליך לבוא אל הכהן - תלמד את חיבוריו של ה"חפץ חיים" ותזכך את נשמתך...

ה"חפץ חיים" זצ"ל היה גאון אדיר, שהסתיר מאוד את גאונותו. לא לשווא זכה במה שזכה.

הוא חיבר קודם את הספר "שמירת

מלובלין ביקש לשמוע.

פתח ה"חפץ חיים" את פיו, והדהים את כולם. הוא שזר ראשונים ואחרונים, סברה כזו וסברה אחרת.

רבה של לובלין נדהם מידיעותיו המופלאות בחושן משפט. הוא שלט בכל הפרטים בעל פה, ישר והפוך.

הספר היה כמונח בראשו. או אז, הבין אל נכון את גדולתו האמיתית (החפץ

חיים חייו ופועליו, ח"א עמוד רפ"ב-רפ"ג).

ואמנם, ה"משנה ברורה" הפך להיות ספר בסיסי ונעשה לנחלת הכלל.

אדם שלומד בו מקבל בהירות באופן לימוד השולחן ערוך והרמ"א, ואיך לדון בכל מיני פוסקים. זהו ספר בסיסי גם לבני ספרד שנוהגים למעשה באופן אחר.

אחרי שאדם לומד ויודע את ה"משנה ברורה" על בוריו, ימלא את כרסו בשאלות ותשובות, בפרט של עטרת ראשנו מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל - שלא השאיר פינה וזווית שלא האיר, וכתב למעלה מארבעים ספרים מלאים בפלפולים עמוקים.

ששמח מאוד לקראתו וקיבלו בכבוד גדול, אך השתומם מעט למקרא הספר. הוא ידע שה"חפץ חיים" גאון במוסר, אבל לא חשב שהוא גם גאון בפסק.

כששהה בביתו הגיעו שני אנשים לדון בעניין של חושן משפט.

בשעה שעמדו להתחיל לשטוח את טענותיהם, התרומם ה"חפץ חיים" ממקומו ועמד לצאת מן החדר.

שאל הרב מלובלין: "מדוע כבודו רוצה לצאת?"

וה"חפץ חיים" הסביר: "חוששני שמא אשמע שמץ של לשון הרע מאחד על השני".

אך הרב הביע את רצונו שישתתף איתם גם בדיון, ויתן גם הוא את חוות דעתו.

נענה ה"חפץ חיים" לבקשה באומר: "כל מה שאומר לך בעל הבית עשה (פסחים פו ע"ב) - אם זה פסק של המרא דאתרא - עלי לקבלו".

הוא ישב בדיון, שמע את טענותיהם, ולאחר מכן התבקש לחוות את דעתו. בתחילה ניסה להתחמק, אך הרב

על עצמה, יחד עם בעלה, לשמור על היוצא מפיהם ולשים 'רסן לפה'. אותה אשה קיבלה על עצמה יחד עם בעלה, שלא לדבר לשון הרע, ואכן הם זכו לבן וקראו את שמו ישראל מאיר. הילד הזה גדל ונשמר אף הוא מלדבר לשון הרע, יחד עם כל בני הבית.

מעשה בזוג, שחלפו כבר כמה שנים מאז נישואיהם ולא נפקדו בילדים. התפללו תפילות רבות, עשו כל מיני סגולות - אך מאומה לא הועיל. אמרה האשה: "אם ייוולד לי בן, אקרא את שמו 'ישראל מאיר', על שם ה'חפץ חיים' זצ"ל", ובמקביל קיבלה

לרילים
...לקבי"א...

לקראת חג שבועות

סגולת רבי חיים פלאג'י

הש"ס

תורמים
104 ש"ח
למוסדות אור החיים
כסגולת ר' חיים פלאג'י

רבי חיים פלאג'י מציין בספרו 'מועד לכל חי' (סגולה שמונחת בספר הקדמון 'ספר מעשה הצדקה' דף ק"ט ע"ב) **כה דבריו:**
"ערב שבועות - יפריש צ"א (91) פרוטות
וישלים על שיעור ב' פעמים ב"ן (בן בגימטריה 52. כלומר: 2*52=104)
ויתנם לתלמיד חכם עני ועניו,
והוא תיקון לעוון אדם הראשון ועוון העגל ולפגם הברית,
והוא סגולה לחשוכי בנים ולקירוב הגאולה."

לפרטים: 02-5000455

חיים" עצמו העיד עליהם שהם גדולי עולם, ועם זאת זכה ה"חפץ חיים" לאשר לא זכו רבים וטובים, והוא הפך להיות גדול הדור גם לדורות הבאים. הנה, מזמן פטירתו בשנת תרצ"ג, חלפו שנים רבות, וספריו הנם אבני היסוד של הדור כולו. ה"משנה ברורה" על השולחן ערוך של"חפץ חיים" לקח למעלה מעשרים וחמש שנה לכותבו, הוא ספר הלכה יסודי, וכל מי שרוצה לדעת מה כוונת השולחן ערוך, צריך ללמוד ב"משנה ברורה".

מרבנו עובדיה יוסף זצוק"ל היה מוסר מידי יום ביומו שיעור בהלכה, חוק ולא יעבור.

מידי ערב כשעה היה מוסר שיעור, ושום דבר לא הזיז אותו מקביעותו. תמיד היה אומר לשומעי לקחו, שהוא מבקש מהם ללמוד את סעיפי השולחן ערוך עם ה"משנה ברורה", באומרו שאם רוצים לדעת היטב את דברי השולחן ערוך צריכים ללמוד "משנה ברורה". אמנם - כך אמר - ישנם דברים מסוימים שהוא פוסק

[אגב, ראיתי דבר נפלא: המלים 'רסן-פה', הן אותיות 'פרנסה'. ידוע שדיבור לשון הרע גורם לצרעת, ומובא בזהר הקדוש (בתיקונים, וכן הוא בספר הקנה - והוא ספר הפליאה דף כ"א ע"ג, ראה בשמירת הלשון שער הזכירה סוף פרק ו') שלפעמים מחליף הקב"ה את עונש הצרעת בעונש של עניות. אדם אינו מצליח בפרנסתו ואינו יודע את הסיבה לכך, ויתכן כי הסיבה היא בגלל שאינו שם רסן לפיו. אם ישמור על לשונו - יזכה לפרנסה טובה. אחרת, הוא עלול להגיע לידי עוני.

'עוני' הוא מלשון עֹנָה. אם אדם יקבל על עצמו שלא לענות לזולת - גם אם נדמה לו שהלה פגע בו - יינצל מעוני. ויתירה מזאת מוסיף הגאון רבי חיים פלאג'י זצ"ל (תוכחת חיים פרשת טהרה דף נ"ג) שכשמתקן עוון זה של לשון הרע, יבוא לו רכוש גדול].

בדורו של ה"חפץ חיים" היו ענקי רוח, גדולי עולם, שהיו בקיאים בכל התורה כולה בעמקות נפלאה, עד שה"חפץ

בוילנא, ובני ביתו חששו לשלומו ולא רצו לקחתו לשם. אלא שהוא 'איים' עליהם, שאם לא יקחוהו - יגיע לשם לבדו... - כי הוא ראה את תפקידו בעולם ואת הסיבה שזכה לאריכות ימים ושנים, כדי לפעול למען כלל ישראל.

הוא גם חזה את השואה האיומה, כפי שסיפר תלמידו הגדול, רבי אלחנן וסרמן זצוק"ל הי"ד, ראש ישיבת ברנוביץ'.

רבי אלחנן היה גאון וקדוש, וה"חפץ חיים" ראה בו את גדול הדור הבא. הוא היה למדן מופלג, וצדיק יסוד עולם, עד שעלה עליו הכורת על ידי הנאצים הארורים, ימח שמו וזכרו. הקדוש העליון הזה שמע מפי ה"חפץ

כמנהגי אשכנז, אבל מדובר במקרים בודדים, כאשר ברוב רובן של ההלכות, אין הבדל בין מנהגי ספרד למנהגי אשכנז.

כמובן, אם רוצים ללמוד שולחן ערוך ביסודיות, צריכים ללמוד טור ובית יוסף קודם, לאחר מכן שולחן ערוך, ולסיכום את ה"משנה ברורה".

עד שנותיו האחרונות, כאשר כבר היה חלוש וחולה, היה ה"חפץ חיים" נוסע ממקום למקום, כדי לתקן תקנות למען כלל ישראל.

היו פעמים שניסו להניאו מלנסוע בטענה שמדובר בסכנת נפשות של ממש - אבל הוא מסר נפשו למען הכלל.

פעם אחת, בהיותו כבר למעלה מגיל תשעים, היתה אסיפת חיזוק גדולה

מבריאת העולם לא היו דוגמתם, ונראה שאפילו בסדום ועמורה לא הגיעו לשפל כזה, כאשר הכל פרוץ ומופקר...

ומה חובתנו בשעה זו?

לעמוד כחומה בצורה, לא להתפתות ולא להחליק.

צדיק אחד התבטא לפני שנים רבות, כי הניסיונות שיהיו בתקופה הסמוכה לביאת המשיח יהיו דומים לחבל המתוח מעל נהר גועש ובני אדם מהלכים על החבל, שאם יסטו סטייה קלה - עלולים הם לטבוע בתוך הנהר. כך גם אנו הולכים על חבל דק, ואם נעמוד איתנים ונעזור איש לרעהו, נזכה להגדיל תורה ולהאדירה.

חיים", כי מלחמת העולם הראשונה היתה 'משחק ילדים' לעומת המלחמה שעתידה לבוא, שתהיה חמורה ממנה שבעתיים.

והוסיף ה"חפץ חיים" ואמר, כי לאחר מכן תבוא מלחמה שלישית, שתהיה חמורה יותר מקודמותיה...

היו שחשבו כי מדובר במלחמה פיזית, עם פצצות אטום שיחריבו עולם ומלואו. אבל בספרים כתוב, שהמלחמה השלישית, שתהיה חמורה מכל קודמותיה, תהיה מלחמה רוחנית! יהיו שירצו לכלות את הנשמה, לעקור את כל העולם הרוחני, ובעיקר לעקור את הנשמה היהודית ממקורה. זו מלחמה נוראה שאין כדוגמתה.

הרי רואים אנו בעינינו לאיזו התדרדרות הגיעו, דברים אשר

נגע הצרעת - מידה כנגד מידה

צרעת הבגד עלולה להופיע על בגדי צמר, פשתן או עור. אם מופיע נגע על בגד - צריך לסמן את גבולותיו, ולבדוק את המקום לאחר שבוע.

אם אחרי שבוע רואים שהנגע התפשט - הבגד טמא וצריך לשורפו. אם הנגע לא התפשט - ממתנינים שבוע נוסף, ואז אם הנגע לא סר מהבגד, שורפים את הבגד.

ג) צרעת הגוף.

הנגע מופיע על עורו של האדם. כל זמן שהצרעת הזו נמצאת, אסור לאותו אדם להיות עם אנשים, שנאמר (לעיל יג, מו): "כֹּל יְמֵי אֲשֶׁר הִנָּגַע בּוֹ יִטְמָא, טָמֵא הוּא, בְּדָד יֵשֵׁב, מִחוּץ לְמַחֲנֶה מוֹשְׁבוֹ". הוא יושב מחוץ למחנות, מבודד מאנשים, וצריך להזהיר שלא יתקרבו אליו. אם מיישהו רוצה להתקרב אליו, הוא צריך לקרוא ולהזהיר: "טמא, טמא!"

למה בدد ישב וטמא טמא יקרא?

פירש רש"י: "הואיל והוא הבדיל

זאת תְּהִיָּה תּוֹרַת הַמְּצָרַע בְּיוֹם טְהִרְתּוֹ וְהוֹבֵא אֶל הַכֹּהֵן (ויקרא יד, ב).

בזמן שבית המקדש היה קיים, היו שלושה סוגי צרעת:

א) צרעת הבתים.

אדם שראה נגע בקיר ביתו - היה צריך להביא כהן אל הבית. אם הכהן קבע שזאת צרעת הבתים, היה צריך הבית להיות בהסגר למשך שבוע. לאחר שבוע חוזר הכהן לבדוק האם חלף הנגע, נעשה קטן יותר, או אולי גדל שטחו - בהתאם למצב הנגע, נקבע המשך התהליך.

צרעת הבתים לא היתה תופעה גשמית כי אם רוחנית בלבד, ובאה כדי לעורר את ישראל, שיפשפשו במעשיהם ויהיו דבוקים בבוראם. הספורנו והרמב"ן מדגישים, שתופעת הצרעת היתה רק אצל עם ישראל - פלא פלאות - האדם מתקן את עצמו, ופתאום נעלמת הצרעת...

ב) צרעת הבגד.

כי אדם שנטמא צריך להביא קורבן לבית המקדש כדי להיטהר. אם היתה באה צרעת כיום, היה האדם נשאר טמא כל ימי חייו כיוון שאין לנו בית מקדש ואין טהרה. לכן עשה הקב"ה חסד עמנו, שלא תבוא טומאה זו לעולם בימינו.

אולם במקום זאת, כותב החפץ חיים (שמירת הלשון שער הזכירה, פרק ו' בשם הוזהר ועוד) שהקב"ה ממיר זאת בעניות, וכך ידע האדם שחטא בחטא הלשון, ויחזור בתשובה.

בלשון הרע בין איש לאשתו ובין איש לרעהו - אף הוא ייבדל".

אותו אדם דיבר לשון הרע על אשתו של פלוני, וגרם בכך שבעלה יתרחק ממנה. הוא דיבר לשון הרע על אדם, וגרם לחברו להיבדל ממנו. הקב"ה שולח לו עונש מידה כנגד מידה, שיהיה בודד, עד שיתרפא מחולי הלשון הרע.

בימינו איננו רואים את הצרעת הרוחנית - בבית, כנגד ובאדם. מדוע?

תורת המצורע

הדברים שִׁמְצָוָה הכהן לקחת לצורך הטהרה רומז לנקודה כלשהי בעניין עוון לשון הרע - שבשלו באים הנגעים, ותיקונו:

"שְׁתֵּי צַפְרִים חִיּוֹת טְהוֹרוֹת - לפי שהנגעים באין על לשון הרע, שהוא מעשה פטפוטי דברים, לפיכך הוּזַקְקוּ

וְצִנָּה נִפְהָן וְלָקַח לְמַטְהֵר שְׁתֵּי צַפְרִים חִיּוֹת טְהוֹרוֹת וְעָץ אֲרָז וְשָׁנִי תוֹלְעַת וְאֹזֶב (ויקרא יד, ד).

בתחילת פרשתנו מפרטת התורה את "תּוֹרַת הַמְצָרֵעַ" - סדר טהרתו של המצורע לאחר שנרפא מן הנגע.

רש"י הקדוש מבאר, כי כל אחד מן

ע"ה בתהלים (כב, ז): 'וְאַנְכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ חֲרַפְתָּ אָדָם וּבְזוֹי עָם'. גם האזוב, שהוא שיח נמוך ועליו קטנטנים, מסמל את נמיכות הרוח הדרושה למי שחפץ להתרחק מעוון לשון הרע. מה תקנתו ויתרפא? ישפיל עצמו מגאוותו.

"עַל הַמַּיִם הַחַיִּים" (ויקרא יד, ה): את הציפור האחת מְצַוָּה הכהן לשחוט על מים חיים, ואחר כך טובל את הציפור השנייה, את הארז השני והאזוב - בדם הציפור המעורב במים. המים החיים מזכירים לנו את התורה הקדושה, שהרי "אין מים אלא תורה, שנאמר (ישעיה נה, א): 'הוֹי כָּל צֶמְאֵל לְכוּ לַמַּיִם'" (בבא קמא פב ע"א).

המדבר לשון הרע בפיו - עליו להוציא טוב מפיו, ו"אין טוב אלא תורה, שנאמר (משלי ד, ב): 'פִּי לִקְחָ טוֹב נִתְּנִי לָכֶם תִּנְרְתִי אֶל תַּעֲזֹבוּ'" (עבודה זרה יט ע"ב).

וכבר נרמז הדבר בראשית הפרשה, במילים: "זאת תהיה תורת המצרע" - התורה היא טהרתו של המדבר לשון הרע.

לטהרתו ציפורים, שמפטטין תמיד בצפצוף קול".

הציפורים, המשמיעות קול צפצוף ללא הפסק, מזכירות לאדם כי מי שעוסק כל העת בדיבורים ובפטטוט בעלמא, סופו שיגיע לידי לשון הרע ורכילות. כל פטטטי אסורי, חוץ מפטטטי דאורייתא (ראה ירושלמי ברכות פ"ט ה"ה): מה אומר הרשב"א? איך הבנת את ה'בית יוסף'? איפה נמצא הר"ן הזה? אלה פטטטים מותרים וראויים, ובהם ראוי לעסוק.

"וְעֵץ אֲרִז' - לפי שהנגעים באין על גסות הרוח". עץ ארז הוא עץ גבוה במיוחד, המתנשא מעל כל האילנות האחרים. אדם שבגאוותו חש כי הוא עליון ומרומם משאר הבריות, מרשה לעצמו לדבר סרה בזולתו.

"וּשְׁנֵי תוֹלַעַת וְאִזְב' - מה תקנתו ויתרפא, ישפיל עצמו מגאוותו כתולעת וכאזוב".

תולעת השני היא יצור זעיר וכמעט בלתי נראה, ומסמלת את עניין הענווה ושפלות הרוח, כמאמר דוד המלך

נוחה של אחדות ישראל

כלומר, אף על פי שהיו בני דורו של אחאב רשעים גדולים ועובדי עבודה זרה, היה הקב"ה מניח להם לנצח במלחמות, וזאת בזכות שלא היו ביניהם דילטורין - מלשינים ובעלי לשון הרע.

ועל זה אמר הכתוב (הושע ד, יז): "חֲבוֹר עֲצָבִים אֶפְרַיִם הֵנִיחַ לוֹ".

בתלמוד ירושלמי (סנהדרין פ"י ה"ב) מתואר באריכות שאיזבל, אשתו של אחאב ואמו של יהורם, הרגה את כל החכמים, ועובדיה הנביא, שהיה מזכירו של אחאב, לקח מאה נביאים והחביאם, חמישים במערה אחת וחמישים במערה נוספת.

בינתיים, בנה חיאל בית האלי את העיר יריחו. כולם הזהירוהו שהדבר לא כדאי לו, שהרי יהושע קילל את מי שיבנה את יריחו ואמר: "בְּבָכְרוּ יִסְדְּנָה וּבְצִעִירוּ יֵצֵיב דְּלָתֶיהָ" (יהושע ו, 15), והוא נוטל סיכון גדול שבניו ימותו.

וְצָנָה הִפְהוּ וְלָקַח לְמַטְהַר שְׁתֵּי צַפְרִים חֵיּוֹת טְהוֹרוֹת וְעֵץ אֶרְזוֹ וְשָׁנִי תוֹלַעַת וְאַזְבֵּי (ויקרא יד, ד).

רש"י מבאר, שהמצורע הוזקק לציפורים עבור טהרתו - "לפי שהנגעים באין על לשון הרע, שהוא מעשה פטופטי דברים, לפיכך הוזקקו לטהרתו צפרים, שמפטטין תמיד בצפצוף קול".

נגע הצרעת בא על לשון הרע, וזוהי הזדמנות עבור האדם להתבונן בחומרתו של עוון נורא זה, ולהתחזק לנצור לשונו מרע.

יודעים אנו שלשון הרע כה שנוא הוא לפני הקב"ה, עד שאפילו על עבודה זרה מוכן הקב"ה למחול, אך לא על לשון הרע, ומניין?

אמרו רבותינו בירושלמי (פאה א, א): "דורו של אחאב עובדי עבודה זרה היו, ועל ידי שלא היה להן דילטורין היו יורדים למלחמה ונוצחין".

אליהו, שהיה מקנא קנאת ה' צבאו-ת, סירב בתחילה ואמר לקב"ה: 'ריבוננו של עולם, הרי יודע אתה כי אני קנאי לך, ואם יאמרו שם דברים שאינם ראויים - איאלץ להגיב בחומרה. תן לי הבטחה שמה שאומר יתקיים'. הסכים עמו הקב"ה ונתן לו הבטחה.

כשהגיע אליהו לבית חיאל בית האלי, ישבו שם המלך אחאב והשרים.

פתח אליהו בדברי תורה, ובין היתר אמר: "רבותי, צריכים להיזהר מקללת החכמים. הנה, יהושע בן נון קילל שמי שיבנה את יריחו ימותו כל בניו, ולכן מתו בניו של חיאל בית האלי".

קם אחאב ואמר בזלזול: "דברי הבל הנך דובר! אם קללת הרב - משה רבנו - לא התקיימה, איך תתקיים קללת התלמיד, יהושע בן נון?! משה רבנו כתב בתורה (דברים יא, טז-יז): 'הִשְׁמְרוּ לְכֶם פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וְעַבַּדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם. וְחָרָה אַף ה' בְּכֶם וְעִצַּר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר, וְהָרִי אַחֲבָב וְכָל יִשְׂרָאֵל הָיוּ עוֹבְדִים עֲבוּדָה זָרָה וְעַם כָּל

אבל חיאל בית האלי התייחס בביטול לדברים, התחיל לבנות את יריחו, ואכן מיד בתחילת הבניה מת אבירם, בנו הבכור. בהמשך, במקביל לשלבי התקדמות הבניה, מתו עוד בן ועוד בן, עד שבסיום הבניה, כשבא להציב את דלתות העיר יריחו, מת בנו האחרון - שגיב, וכלשון הכתוב (מלכים א טז, לד): "בְּאֲבִירָם בָּכְרוּ יִסְדָּה וּבְשָׁגִיב וּבְשָׁגוּב צָעִירוּ הֵצִיב דִּלְתֶיהָ, כְּדָבַר ה' אֲנָשָׁר דְּבַר בְּיַד יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוֹן".

ניסו לומר לו: תראה, התקיימה כך קללת יהושע, אבל הוא דחה זאת ואמר: הכל ארע בדרך הטבע. הראשון חלה במחלה חשוכת מרפא ומת, קורה. השני נפל מהפיגום, וכי לא נופלים מפיגומים? הבן השלישי מת בתאונת דרכים, וכי אין אנשים מתים בתאונת דרכים? וכן הלאה. זה כלל לא קשור לקללת יהושע...

בעת שישב חיאל 'שבעה' על בנו האחרון, נגלה הקב"ה אל אליהו הנביא ואמר לו שילך לנחם את חיאל בית האלי שהיה גיסו של המלך אחאב.

השורר בממלכתך בין איש לרעהו -
הוא זה אשר הגן עליכם עד עתה מפני
חרון אף ה' שממנו הזהיר משה רבנו.
אך מאחר ואתה הפכת עונש זה שלא
התגשם לאבן מבחן לאמונה, הסכת
ושמע דברי: 'חַי ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
עָמַדְתִּי לְפָנָיו אִם יִהְיֶה הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה

זאת ירדו גשמים לרוב, עד כדי כך
שהיה צריך אחאב להרים את שיפולי
גלימתו כדי שלא יטרטבו מרוב
הגשמים. ואם קללת משה לא
התקיימה, ודאי שאין ממש גם בקללת
יהושע!

נעמד אליהו הנביא ואמר: השלום

לרילים
מקבילים...

לקראת הג שבועות

סגולת רבי חיים פלאג'י

תש"כ

תורמים 104 ש"ח למוסדות אור החיים כסגולת ר' חיים פלאג'י

רבי חיים פלאג'י מציין בספרו 'מועד לכל חי' (סגולה שמובאת בספר הקדמון 'ספר מעשה הצדקה' דף ק"ט ע"ב) כה דבריו:

"ערב שבועות - יפריש צ"א (91) פרוטות

וישלים על שיעור ב' פעמים ב"ן (בן בגימטריה 52. כלומר: 2*52=104)

ויתנם לתלמיד חכם עני ועניו,

והוא תיקון לעוון אדם הראשון ועוון העגל ולפגם הברית,

והוא סגולה לחשוכי בנים ולקירוב הגאולה."

לפרטים: 02-5000455

שדורו של אחאב היו רשעים ועובדי עבודה זרה, כיון שהיו מחוברים ולא דיברו לשון הרע ביניהם - חיו חיים טובים ואף היו מנצחים במלחמות. ניזהר ונשמר מלדבר לשון הרע, נתחבר כולנו ביחד ונצליח בכל אשר נעשה בעזרת ה' יתברך.

טל ומטר כי אם לפי דברי' (מלכים א יז, א).

ובאמת כך היה: במשך שלוש שנים נעצרו השמים ממטר והיה רעב גדול שרבים חללים הפיל.

על כל פנים רואים אנו, שאף על פי

מי רוצה לקנות סם חיים?

חלונות לראות נגעו". כלומר, אם היה בבית זה נגע צרעת, ואין הכהן יכול לראותו כדי לפסוק עליו אם הוא טמא או טהור, הואיל והבית אפל ואין בו חלונות, אין עושים חלונות בקירותיו של הבית כדי שיוכל הכהן לראות את הנגע, וממילא הבית אינו טמא, שאין נגעים מטמאים אלא על פי כהן.

ולמדו זאת חז"ל ממה שנאמר: "פנגע נראה לי בפית" - "נראה" ממילא, "לי" ולא לאורי.

ובא אשר לו הפית והגיד לפהו לאמר פנגע נראה לי בפית (ויקרא יד, לה).

בגמרא (סנהדרין צב ע"א) מובא: "אמר רבי אלעזר: לעולם הוי קבל וקיים". פירש רש"י ש"קבל" פירושו אפל, כלומר: שפל ועניו, כדרך העומד בחושך שאינו נראה כל כך.

ממשיכה הגמרא: "אמר רבי זירא: אף אנו נמי תנינא [שנינו במשנה במסכת נגעים (א, ב)]: "בית אפל, אין פותחין לו

"ועם כל זאת, השפיל עצמו עד עפר ואמר: 'אֲנֹכִי עֹפֵר וְאָפֵר'" (בראשית יח, כז) - הוא הרגיש את עצמו עפר ואפר ולא התגאה כלל.

"מי לנו גדול ממושה, אדון הנביאים, שהתורה מעידה עליו: 'ולא קם נביא עוד בישראל כמושה' (דברים לד, י), ורכב ערבות ועשה מלחמה במלאכים, והנחיל תורה לישראל, והשפיל עצמו יותר מאברהם באומרו (שמות טז, ז) 'וַיִּנְחֲנוּ מֶה', דבר שאין בו ממש.

משה רבנו שם עצמו כחירגא דיומא, כלומר: כזהרורית השמש. כשמתבוננים בקרן שמש הנכנסת פנימה אפשר לראות כל מיני סיבים, אך כשמנסים לגעת בהם, רואים שאין בהם ממש.

אברהם איבנו השווה את עצמו לעפר ולאפר, אך משה רבנו העריך את עצמו ככלום. אין במה לגעת, אין מה לקחת. הוא כפף וכפף את עצמו - עד שהגיע לכלום.

מסיים ה"שבט מוסר": "וישמע כל אדם ויוסיף שפלות לעצמו, בנושאו

נמצא, שאפלת הבית גורמת לו טהרה, שניצל מלהיטמא בנגעים, וממשיך להתקיים [ולא ינתצוהו כדין בית המנוגע], ואף אדם העושה את עצמו "אפל", מתנהג בענווה ומצניע את עצמו כמי שאינו נראה - ניצל מכל מיני "נגעים" כי בשמים לא דנים אותו, כפי שלא בודקים בית מנוגע כשהוא אפל.

רבי אליהו הכהן זצ"ל כותב בספרו "שבט מוסר" (פרק נב):

"הרי עיניך הרואות מעלת אברהם אבינו ע"ה, עד שקראו הקב"ה 'אוהבי', דכתיב (ישעיהו מא, ח): 'זַרַע אֲבְרָהָם אֹהְבֵי'."

אוהבי הוא תואר נשגב משכלנו! תואר שפירושו - אברהם אוהב את הקב"ה, והקב"ה אוהב אותו!

"היש בכל באי עולם שיוכל להתגאות כמוהו?! - הוא נכנס לתוך כבשן האש! באו להרוג אותו בסייף ולא הצליחו! הוא ניצח את ארבעת המלכים שניצחו את חמשת המלכים!

לכישלון - כישלון של אדם שאינו יודע לוותר ולהיכנע!

השפלות מביאה את האדם שלא לבעוט בייסורים שבאים עליו, חלילה. כשאדם מחשיב את עצמו, הוא מתקשה לראות שעוונותיו הטו אלה, וחטאותיו מנעו הטוב ממנו. הוא אומר: מה קרה לי? למה ה' עושה לי ככה? יש לו חשד על בורא עולם, שחלילה עושה דבר שאינו כדין. אלו גדרים של אפיקורסות! חלילה לנו לחשוב כך! אצל בורא העולם הכל מדויק. אין מקרה בעולם. כל דבר שקורה מגיע ממנו, והכל מחושב ומדוקדק. יש לו את כל המערכת לפניו, כולל כל הגלגולים, המוצאות והמובאות. הוא יודע את מצב האדם, מתי הוא צריך מירוק ובמה הוא צריך כפרה!

כשאדם שפל מקבל ייסורים, הוא גומר בדעתו שייסורים אלו באו עליו על פי דין.

תחילה הוא מבין שיש לנקות ולזכך אותו, כדי שלא יצא מן העולם הזה

קל וחומר מיסודי עולם שהשפילו עצמם כל כך".

לא הגענו למדרגת משה רבנו, ואפילו לא לאחד חלקי מיליארד ממנה! אי אפשר אפילו להבין את דרגתו! הוא הפך כולו לרוחני, ואף על פי כן לא הרגיש את עצמו כשווה משהו!

ככל שהאדם משפיל את עצמו יותר, ככל שהוא מוותר ומרגיש את עצמו כלום - כך הוא מתרומם ועולה יותר ויותר.

אין מנצח בעולם, אלא מי שזכה להיות המוותר! המוותר הוא לעולם המנצח! אומנם כרגע נראה שהוא הפסיד ולקחו לו הכל, אבל בהמשך החיים האמת תתגלה ויתברר כי דווקא הוא זה שזכה בכל!

יתירה מזאת, עצם ההכנעה והויתור היא הניצחון!

לפעמים מרגיש האדם שאינו צריך להיכנע, ומתעקש על דעתו. ואינו יודע שההתעקשות הזו תביא אותו

מגבעת. אבל ה"חפץ חיים" במשך כל חייו חבש על ראשו קסקט...

כשכתב את ספרו "שמירת הלשון", הלך לקבל עליו הסכמה מרבי ברוך מרדכי ליפשיץ זצ"ל, אב"ד נובהרדוק.

עיין הרב בספר והתפעל ממנו ביותר - היה זה הספר הראשון שהקיף את

כל עניין לשון הרע בבקיאות גדולה ממקורות חז"ל. אולם בטרם העניק

את הסכמתו, ביקש משניים מתלמידיו שיבדקו אם המחבר נאה

דורש ונאה מקיים, או שהוא עצמו אינו נוהר מדיבור ושמיעת לשון הרע.

עשו התלמידים כמצוות רבם, ופתחו בשיחה עם ה"חפץ חיים". במשך שש

שעות ניסו לדבר איתו על משפחות ואנשים שונים, ובמשך כל הזמן הוא

סובב באומנות את השיחה והתווה אותה לערוצי דיבור מותרים וכשרים,

בלי להוציא מילה אחת של גנות מפיו! אחד משני התלמידים היה רבי נתן

נטע קמחי זצ"ל, לימים סח בנו רבי אליהו קמחי, שאביו היה מספר ברוב

התפעלות כי במשך אותם שש שעות

מזוהם בעבירות שעשה. אך גם אם מדובר בצדיק שבאמת זיכך וטיהר את עצמו, עם כל זאת הוא זוכר, שה' יתברך נותן לו ייסורים כדי להרבות את שכרו ולהעלותו למדרגות נשגבות בעולם הבא.

מידת השפלות מביאה את האדם ליכולת לשמור על פיו ולשונו.

כשאדם מרגיש את עצמו שווה משהו, הוא כועס כשרואה את השני

מצליח על חשבונו, כביכול. מה פתאום שיצליח? שיעבוד בעצמו!...

אך כשאדם מרגיש שאין בו כלום, ונפשו כעפר לכל תהיה - הוא רק רוצה

שיהיה לשני טוב. הוא עמל, אבל לא אכפת לו שהשני יקח. הוא באמת

רוצה שיהיה לו טוב. כתוצאה מכך, באופן טבעי הוא אינו

רואה רע בזולת ואינו מדבר בגנותו.

ה"חפץ חיים" זצ"ל התנהג כל ימיו בענווה עצומה. בזמנם נהגו בחורי

ישיבה ללבוש לראשם כובע קסקט עד גיל עשרים, ומאז ואילך חבשו

הוציא לו ספר תהלים והראה לו את הפסוק (לד, יג-טו) "מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים... נָצַר לְשׁוֹנֵה מִרְעָה, סוּר מִרְעָה וְעָשָׂה טוֹב".

אמר רבי ינאי: "אַף שְׁלֹמֹה מְכַרְזֵי וְאוֹמֵר 'שִׁמְר פִּי וּלְשׁוֹנִי שִׁמְר מְצָרוֹת נַפְשִׁי' (משלי כא, כג). כל ימי הייתי קורא הפסוק הזה ולא הייתי יודע היכן הוא פשוט עד שבא רוכל זה והודיעו, מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים".

ולכאורה קשה, מה התחדש לרבי ינאי בפסוק זה, וכי הוא לא ידע קודם שמי ששומר את פיו זוכה לאריכות ימים?

אלא, שעד כה הבין רבי ינאי, שמי ששומר את פיו יזכה לאריכות ימים ושכר גדול בעולם הבא, ובא הרוכל וחדש לו שגם בעולם הזה אדם יקבל שכר אריכות ימים בזכות שמירת לשונו!

כשהגיע ה"חפץ חיים" זצ"ל לגיל שמונים, ערך מסיבה ושמח שמחה גדולה. התפלאו תלמידיו לפשר הדבר.

הסביר להם הרב: "כל חיי חששתי

מרבית השיחה נסבה על בעיות יהודיות שונות, במהלך השיחה הוא השקיע רוב עמל ומרץ כדי להוציא מפי החפץ חיים לפחות דיבור אחד של אבק לשון הרע... אך ללא הצלחה. חזרו התלמידים לרכם וסיפרו על תוצאות ה'ניסוי' שעשו, ומיד נתן את הסכמתו בה הוא מתאר את המחבר כ"איש מהיר במלאכתו מלאכת שמים.. כי הרחיב באורו אשר חלק מחכמתו, והוא נאה דורש ונאה מקיים" (החפץ חיים חייו ופועלו, עמודים צ"ד-

צ"ה).

המדרש (ויקרא רבה טז, ב) מביא מעשה ברוכל אחד שהיה מחזר בעיירות שהיו סמוכות לציפורי והיה מכריז ואומר: "מֵאֵן בָּעֵי לְמַזְבֵּן סָם חַיִּים" - מי רוצה לקנות סם חיים.

רבי ינאי קרא לו ואמר: "רצוני לקנות סם חיים".

אמר לו הרוכל: "אתה אינך צריך לכך", אך רבי ינאי ביקש שבכל אופן יראה לו את מרכולתו.

אותה בשעת הפגישה מה היא אומרת על משפחה פלונית, ולעקוב אם היא מדברת עליהם או מעבירה באומנות את נושא השיחה. עוד אמר, שאם היא מרבה לדבר על אחרים - לא יקח אותה.

אומנם, בימינו קשה מאד לומר דבר כזה, שכן, לצערנו, הרבה אנשים נגועים בלשון הרע, כדברי הגמרא (בבא בתרא קסה ע"א) "וכולם באבק לשון הרע". משום כך אין לפסול תמיד, אלא יש לבדוק כל מקרה לגופו.

על האופן שבו מתנהלים חיינו של אדם ששומר פיו ולשונו, ונוהג באצילות כשהוא משפיל את עצמו לפני כל אדם באשר הוא, סיפר רבי אהרן יוסף בקשט, מראשי ישיבת קול תורה, סיפור מופלא -

רבי איצ'לה בלזר זצ"ל, תלמידו של רבי ישראל מסלנט זצ"ל ורבה של פטרבורג, היה צדיק גדול וענק הרוח. הוא שימש כפוסק ומורה הוראה, ובסוף ימיו עלה לירושלים.

שמה אמות מוקדם ויגרם חילול ה' מכך שלא מתקיים הפסוק 'מִי הָאִישׁ הַחֶפֶץ חַיִּים.. נָצַר לְשׁוֹנָהּ מִרָע'. כעת הגעתי לגיל גבורות ואני שמח שמחה גדולה, שכן קידוש ה' גדול נגרם בכך שכולם רואים שמי ששומר את לשונו מקבל אריכות ימים עוד בעולם הזה!"

חז"ל (פסחים קיח ע"א) אמרו: "כל המדבר לשון הרע ראוי להשליכו לכלבים".

הכלב נובח ומסמן לבעליו על התקרבותו של אדם חשוד. למעשה הוא נובח על השני, ובכך הוא דומה למדבר לשון הרע שמדבר ונובח על זולתו. שניהם עושים את אותו מעשה, ולכן ראוי להשליך את המדבר לשון הרע לכלבים.

ה"חזון איש" זצ"ל היה רגיל לומר, שבשידוכים צריכים לבדוק שני דברים: ראשית, שהאשה בעלת לב טוב. שנית, שאינה מרבה לדבר על אנשים אחרים!

לשם בירור העניין, הוא המליץ לשאול

כמה חתיכות כבד קצוץ ותו לא. שוב ראיתיה משלשלת משהו לתוך סלה. לימים חשבתני: איך העזה העוזרת לעשות כך? מנין החוצפה ועזות הפנים הזו? הלא ידעה שהרב שומע את שאלת הרבנית! איך השיבה לה בביטחון כזה שהיא מגישה הכל, בעוד שבינתיים שמה את האוכל בסל, כדי לתת לילדיה!?

התשובה היא, שאותה עוזרת ידעה בוודאות שני דברים: א. שהרבנית אינה מסוגלת בשום אופן לקום ממיטתה, לכן אין שום חשש שהיא תתפוס אותה. ב. שהרב לא יגיב על מעשיה, ולא יספר לרבנית - לא בהווה ולא בעתיד - על מה שעשתה! וגם אם הרבנית תשאל אותו איך היה האוכל, לא יוציא מפיו מילה רעה על העוזרת, אלא יעיד שהכל היה טוב!!...

כזו היתה זהירותם של גדולי ישראל מפני חשש לשון הרע! כך הם הקפידו שחלילה לא תצא מפיהם אפילו מילה אחת רעה!

באחד הימים הוזמן הרב בקשט לביתו לאכול עימו ארוחת שבת. בתקופה זו לא חשה הרבנית בטוב, ונאסר עליה לקום ממיטתה. משום כך הם הזמינו אישה שתבשל את כל המאכלים לשבת ותגיש אותם לרב.

ארוחת השבת החלה. הרב בקשט שמע את הרבנית שואלת מחדרה: "האם הגשת לרב ולאורחים את הדג?"

"כן", ענתה העוזרת.

נדהמנו - סיפר הרב בקשט. על השולחן לא היה מונח שום דג! ובמקביל הבחנתי בעוזרת מכניסה את הדג המבושל לסל שלה, בכוונה לקחתו לביתה!

אכלנו את החלה ואת המרק שהגישה עוזרת הבית, והסעודה המשיכה. פתאום שמעתי שוב את קולה של הרבנית: "הגשת לרב ולאורחים את הבשר?"

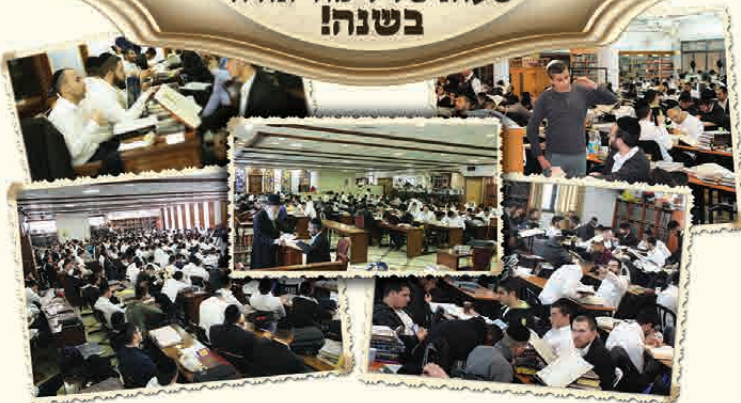
"כן", ענתה בקול. למותר לציין, שלא אכלנו שום בשר. לנו הגישה העוזרת

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ- 10,555,000 שעות של לימוד תורה בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה

הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים

02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים | טל: 02-5000455 | פקס: 02-5000502 | orhachaim.org

לחסויות, להפצה,

להנצחת

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמחה סוליקה

לרפואת: רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ויקאם הי"ו,

ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד ורואב בני שרית הי"ו,

אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איזה ז"ל, מרים בת זורה ז"ל,

מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל,

מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטה ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.